

Договір купівлі-продажу корпоративних прав

№28, 30 липня 2020

Віктор Теслюк,
керуючий партнер
"Юридична Фірма "Лігалакт"

Головна стаття

Основні принципи організації безпеки підприємства

Компетентна думка

Перехід права власності на корпоративні права

Можливості антирейдерського захисту

Як не стати жертвою корпоративного шахрайства: рекомендації для бізнесу

Перехід права власності: чи справді права переходять саме на корпоративні права

Корпоративне шахрайство: превентивні заходи

Організація системи комплаєнса в компанії

Право власності на корпоративні права – які в рейдерів варіанти?

Бізнес vs аудит

Корпоративна політика у сфері комплаєнса

Законодавство України у сфері корпоративних відносин вельми суперечливе. Зокрема, в Огляді ВС за результатами вивчення судової практики розгляду господарськими судами справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів за період з 01.01.2018 по 30.11.2018 визнано, що недостатньо врегульованими законодавством і дослідженими залишаються питання правовідносин усередині господарських товариств, корпоративного управління цими організаціями, корпоративних відносин тощо. Водночас, попри досить сформовану правову основу регулювання діяльності корпоративних підприємств, вона все ж геть не завжди відповідає вимогам господарської практики.

Зміст корпоративних прав і корпоративних відносин визначає [гл. 18 ГКУ](#). Відповідно до [ч. 1 ст. 167 ГКУ корпоративні права](#) – це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) цієї організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами.

У товаристві з обмеженою відповідальністю (далі –ТОВ) носіями корпоративних прав є засновники (учасники).

Законодавство передбачає право на реалізацію власниками часток на придбання та відчуження корпоративних прав. Зокрема, [ст. 116 ЦКУ](#) передбачено право учасника господарського товариства здійснити відчуження частки (її частини) у статутному (складеному) капіталі товариства, цінних паперів, що засвідчують участь у товаристві, у порядку, установленому законом.

Водночас законодавство передбачає право особи на купівлю корпоративних прав. Особа, яка придбала частку у статутному капіталі ТОВ, здійснює права та виконує обов'язки учасника товариства з моменту набуття права власності на частку у статутному капіталі. Відповідно до [ч. 1 ст. 334 ЦКУ](#) право власності в набувача майна за договором виникає з моменту передання майна, якщо інше не встановлено договором або законом. Хоч майнові права (зокрема, корпоративні) і зараховано [ЦКУ](#) до майна ([ч. 1 ст. 190 ЦКУ](#)), визначити момент їх передання досить складно.

Так, у п. 2.6 постанови пленуму ВГСУ "Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних відносин" від 25.02.2016 р. № 4 ВГСУ зацентрував на тому, що відповідно до ст. 363 ЦКУ право власності на частку у статутному капіталі ТОВ у третьої особи виникає з моменту укладення договору, якщо інше не встановлено домовленістю сторін. Саме набуття права власності на частку у статутному капіталі надає третій особі право на вступ до ТОВ.

Також у п. 2.6 зазначено, що право участі в ТОВ є особистим немайновим правом, а отже автоматичного набуття статусу учасника товариства у зв'язку з набуттям третьою особою права власності на частку у статутному капіталі не відбувається.

Право безпосередньої участі в ТОВ третя особа набуває тільки з моменту вступу до товариства, що має бути підтверджено відповідним рішенням загальних зборів учасників товариства.

Водночас закон не пов'язує момент виникнення права участі в ТОВ із моментом державної реєстрації відповідних змін у складі учасників ТОВ. Разом із тим згідно з положеннями ст. 89 ЦКУ відомості про зміни у складі учасників ТОВ підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру. Правові наслідки наявності або відсутності відповідних відомостей у Єдиному державному реєстрі визначено ст. 10 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань".

Якщо товариство після ухвалення рішення про внесення змін до установчих документів (зміна складу учасників) не повідомило орган, що здійснив реєстрацію, для внесення необхідних змін до Єдиного державного реєстру, новий учасник має право звернутися до господарського суду з позовом про зобов'язання товариства вчинити дії щодо державної реєстрації змін в установчих документах товариства у зв'язку зі зміною у складі учасників товариства на підставі ст. 7 Закону України "Про господарські товариства".

Отже, умовою для переходу права власності на корпоративні права потрібно вважати момент укладення договору купівлі-продажу корпоративних прав, а право безпосередньої участі в Товаристві виникає з ухваленням відповідного рішення загальних зборів учасників товариства.

Також варто зауважити, що коли в договорі купівлі-продажу корпоративних прав зазначено дату переходу права власності до покупця, то моментом переходу права власності на корпоративні права потрібно вважати дату, визначену в договорі.

© ТОВ "ІАЦ "ЛІГА", ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2020

У разі цитування або іншого використання матеріалів, розміщених у цьому продукті ЛІГА:ЗАКОН, посилання на ЛІГА:ЗАКОН обов'язкове. Повне або часткове відтворення чи тиражування будь-яким способом цих матеріалів без письмового дозволу ТОВ "ЛІГА ЗАКОН" заборонено.

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2020

© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2020